

Asia: VN/30930/2022

Luonnokset kestävyysraportointidirektiivin (CSRD) voimaansaattamisen edellyttämiksi säännöksiksi – esittelytilaisuus 12.12.2022

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Hyvä Työ- ja elinkeinoministeriö.

Tässä on Taloushallintoliiton vastuullisuusraportoinnin asiantuntijaryhmän lausunto tulevasta kestävyysraportointidirektiivin (CSRD) KPL -luonnoksesta.

Asiantuntijaryhmämme on tutustunut ja arvioinut CSRD -direktiivin tulevaa luonnosta Kirjanpitolakiin. Tarkastelumme tuloksena, haluamme nostaa seuraavia kohtia esiin tulevasta laista:

Kirjanpitolain muutos korostaa hyvin pitkälti suuria yrityksiä ja suuriksi luokiteltujen yritysten vaatimuksia koskien kestävyysraportointiraportointia. Asiantuntijaryhmämme huolenaiheena ovat Suomen pienet ja keskisuuret yhtiöt (pk -sektori), ja kuinka tuleva direktiivin ohjaama lakimuutos tulee huomioimaan näiden yhtiöiden raportointivelvoitteet. Vaikka EU on ilmoittanut porrastavansa raportointivelvoitteet yhtiöiden koon mukaisesti, ja julkisille pk -yhtiöille asetetaan EFRAG:n toimesta suppeammat raportointivelvoitteet kuin suurille yhtiöille, niin asiantuntijaryhmämme arvion perusteella nykyinen lainsäädäntö ei korosta tarpeeksi lakimuutoksen epäsuoraa vaikutusta pk -sektoriin. Koska suuret yhtiöt tulevat tulevaisuudessa raportoimaan kestävyystietään arvo- ja toimitusketjussa, kuuluvat myös mahdolliset pk -sektorin yhtiöt epäsuorasti nykyisen lakimuutoksen luonnoksen piiriin. Lakimuutos ei kuitenkaan mielestämme huomioi riittävässä laajuudessa arvo- ja toimitusketjun vaikutusta pk -sektoriin, ja yhtiöiden velvollisuutta arvioida ja raportoida kestävyysaiheista lopulliselle raportojalle.

Lisäksi ryhmämme huolenaiheena on pk -sektoriin kohdistuvan tiedon ja datan tarpeen, sekä tiedonkeräämiseen vaadittavien resurssien, mahdollinen ylikuormittava vaikutus yritysten toimintaan. Haastavat vastuullisuuden teemat kulkeutuvat suurten yritysten raportointivelvoitteen

kautta, arvo- ja toimitusketjua pitkin, pk -sektorille, jolla ei ole samanlaista kykyä ja varautumista vastuullisuus- ja kestävyysteemojen raportointiin. Vaikka lakimuutoksen luku 3b huomioi myös poikkeuksen velvoitteissa tiedonkeräämiselle, se ei huomioi tarpeeksi selkeästi minkälaisia velvoitteita suuret yritykset voivat asettaa arvo- ja toimitusketjun pienemmille yrityksille. Myös Luvun 3 pykälän 19 momentit 1 -5 huomioivat konsernin tytäryhtiöiden velvoitteet kestävyysraportoinnille, mutta ei tarkenna missä laajuudessa emoyhtiö (tai arvoketjussa lopullinen raportoiija) voi vaatia tietoa raportointia varten. Tätä tulisi tarkentaa ja varmistaa, ettei suurten yritysten raportointitarve aja pk -sektoria epäsuotuisaan asemaan, jossa haastavat teemat jäävät pk -sektorin ratkaistavaksi ennen EFRAG:n tarkempaa ohjeistusta raportointiin. Koska vastuu arvo- ja toimitusketjun tiedon keräämisestä, kokoamisesta ja raportoinnista on suurilla yrityksillä, vastuu työkaluista tiedon keruulle tulisi myös olla suurilla yrityksillä ja saatavilla myös pk -sektorille.

Nykyisen luonnoksen heikkoutena on myös kielen haastavuus. Koska lakimuutos alustavasti koskee suuria yrityksiä, voi olla, etteivät pienet ja keskisuuret yritykset ymmärrä lakimuutoksen vaikutusta heidän velvollisuuksiinsa. Lakimuutos ei tuo selkeästi esiin arvo- ja toimitusketjun epäsuoraa vaikutusta pienempien yritysten raportointivelvoitteisiin, eikä ilmaise kuinka pk -sektorin tulisi varautua näihin velvoitteisiin. Lisäksi, laki vaatii vielä kieliopillisia muutoksia. Luvun 3B pykälässä 2 momentissa 2 sanotaan: ”kestävään talousjärjestelmään siirtymistä koskeva tavoitteella”. Tämä ja muut vastaavat kohdat tulisi tarkistaa vielä ennen julkaisua.

Lopuksi haluamme vielä painottaa lakimuutoksen merkitystä tilitoimistojen ja asiantuntijapalveluita tarjoavien yhtiöiden asiakasrajapintaan; lakimuutos pyrkii sekä kansainvälisiin että kansallisiin tavoitteisiin, jolloin mm. tilitoimistojen ja asiantuntijapalveluita tarjoavien yhtiöiden tulee kyetä avustamaan yrityksiä saavuttamaan nämä tavoitteet. Kokoluokasta huolimatta, lain tulisi ilmaista selkeästi ja riittävällä laajuudella, kuinka suoraan tai epäsuoraan raportoivien yhtiöiden tulee saavuttaa tavoitteet, miten lakimuutokset vaikuttavat kaikkiin Suomen yhtiöihin, ja kuinka yhtiöiden tulisi pyrkiä yhteistyöhön saavuttaakseen vaadittavat tavoitteet.

Jätämme tämän lausunnon teille.

Ystävällisin terveisin,

- Leonard Breukers

Taloushallintoliiton vastuullisuusraportoinnin asiantuntijaryhmän puheenjohtaja

Leonard Breukers
Taloushallintoliiton vastuullisuusraportoinnin asiantuntijaryhmä

